

Statsrevisorernes sekretariat
Christiansborg
DK-1240 København K
statsrevisorerne@ft.dk

19. november 2015

Finansministerens redegørelse vedrørende Statsrevisorernes beretning nr. 23/2014 til Rigsrevisionens beretning om revision af statsregnskabet for 2014

I det følgende redegøres for de foranstaltninger og overvejelser, som Rigsrevisionens beretning om revision af statsregnskabet for 2014 og Statsrevisorernes bemærkninger giver anledning til.

Redegørelsen falder i tre dele. Først gennemgås bemærkninger til § 7. Finansministeriet. Dernæst gennemgås Finansministeriets kommentarer til tværgående emner. Afslutningsvist gennemgås Finansministeriets kommentarer til øvrige dele af Rigsrevisionens beretning.

Gennemgang af § 7. Finansministeriet

Vedrørende punkt 85 (Opfølgning på regnskabsaflæggelse og snitflader i Finansministeriets koncern)

Rigsrevisionen har fulgt op på sagen om forsinkede regnskabsaflæggelser fra 2012 og finder det tilfredsstillende, at Finansministeriet har beskrevet opgavesplittet, og at ministeriet har afsluttet den interne revision og aflagt regnskabet rettidigt.

Jeg tager på den baggrund til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at sagen kan afsluttes.

Vedrørende punkt 86 (Utilstrækkelig kontrol med brugerrettigheder til Navision Stat i Finansministeriets koncern)

Revisionen har påpeget, at manglende angivelse af organisatorisk tilhørsforhold for brugere i Navision Stat har betydet mangelfuld kontrol af brugernes rettigheder. Koncernrevision i Finansministeriet fandt således 44 brugerkonti uden organisatorisk tilhørsforhold i sin gennemgang af Finansministeriet.

Revisionen har endvidere påpeget en manglende funktionsadskillelse i forbindelse med brugeroprettelse, der kan øge risikoen for uretmæssig tildeling af rettigheder.

Endelig har revisionen påpeget, at der findes brugere med flere brugerkonti i systemet. Dette øger risikoen for, at en bruger kan omgå funktionsadskillelse fx ifm. udbetalinger.

Jeg tager revisionens bemærkninger til efterretning. Moderniseringsstyrelsen har oplyst mig om, at de nævnte forhold og risici vil være adresseret inden årets udgang, herunder forhold og risici i relation til forretningsgange og oprydning af rettigheder.

Vedrørende punkt 87 (Manglende beskyttelse af fortrolige oplysninger i departementet)

Koncernrevision har fulgt op på en it-revision fra 2013 i departementet, hvor det blev konkluderet, at departementets styring af adgange til fortrolige og følsomme oplysninger havde svagheder.

I forlængelse heraf vurderer Rigsrevisionen, at departementet ikke lever op til kravene i persondatalovens § 41, idet departementet ikke begrænser adgangen til fortrolige og følsomme personoplysninger. Rigsrevisionen finder desuden, at departementets oprydningsaktiviteter har været utilstrækkelige, idet stort set alle problemer konstateret ved revisionen i 2013 var uændrede i 2014.

Jeg tager Rigsrevisionens konklusion til efterretning. Finansministeriets departement har i foråret 2015 iværksat en systematisk gennemgang af drev og mapper med henblik på at begrænse adgangen til fortrolige og følsomme oplysninger.

Koncernrevision følger op på de resterende revisionsbemærkninger inden udgangen af 2015.

Vedrørende punkt 88 (Finansministeriet har udbetalt tilskud til Grønland uden hjemmel)

Rigsrevisionen bemærker, at Finansministeriet er fortsat med at udbetale tilskud til Grønland i form af en andel af Nationalbankens overskud, selvom hjemlen til en sådan udbetaling blev ophævet ved lov 474 af 12. juni 2009 om forskellige forhold i forbindelse med Grønlands Selvstyre.

Finansministeriet tilkendegiver i beretningen, at det var en fejl, at bestemmelsen om tilskud blev ophævet. Jeg tager på den baggrund Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning.

Rigsrevisionen bemærker efterfølgende, at ny lovhjemmel skal tilvejebringes, hvis Grønland fortsat skal modtage en andel af Nationalbankens overskud.

Folketingets Finansudvalg har modtaget et orienterende aktstykke fra Erhvervs- og Vækstministeriet den 16. september 2015. Det fremgår af aktstykket, at der på finanslovsforslaget for 2016 vil blive optaget en tekstanmærkning, der sikrer materiel hjemmel til den fortsatte udbetaling af en forholdsmæssig andel af Danmarks Nationalbanks overskud til Grønland. Tekstanmærkningen er efterfølgende indarbejdet på FFL16 i overensstemmelse med det orienterende aktstykke. Derved er den materielle hjemmel til den fortsatte udbetaling af en forholdsmæssig andel af Danmarks Nationalbanks overskud til Grønland genetableret. Efterfølgende har Rigsrevisionen anbefalet, at der på længere sigt skabes den fornødne lovhjemmel i lovgivningen uden for finansloven, fordi dette forhold må forventes at være varigt, jf. Budgetvejledningen afsnit 1.8. Det bemærkes, at tekstanmærkningen ved en passende lejlighed indarbejdes i materiel lovgivning uden for finansloven.

Vedrørende punkt 89 (Opfølgning på moderniserings af it-systemer i Statens Administration)

Rigsrevisionen har fulgt op på en sag fra 2011 om forældede it-systemer, hvor Statens Administrations systemer til sagsbehandling og selvbetjening i studielånsystemet var afhængige af en teknologi, der har vist sig at være vanskelig at vedligeholde.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Rigsrevisionen mener, at sagen kan afsluttes, som følge af at Statens Administration har taget et nyt it-system vedrørende administration af studielån i brug, og at Rigsrevisionen samtidigt vurderer, at Statens Administration ikke længere er afhængige af nøglepersoner ved drift og udvikling af sagsbehandlersystemet.

Vedrørende punkt 90 (Moderniseringsstyrelsen overholder ikke regler om indtægtsdækket virksomhed)

Rigsrevisionen konstaterer, at en væsentlig del af Moderniseringsstyrelsens indtægtsdækkede virksomhed ikke fuldt ud opfylder Budgetvejledningens betingelser herfor, idet der bl.a. ikke for aftagerkredsen må være en pligt til at aftage de pågældende ydelser, hvilket som udgangspunkt er gældende for alle statsinstitutioner.

Rigsrevisionen konstaterer videre, at Moderniseringsstyrelsen i perioden 2013-2014 havde budgetteret med og realiseret væsentlige overskud vedr. SLS og Navision Stat samtidig med, at styrelsen i samme periode havde væsentlige underskud på ØS LDV. Moderniseringsstyrelsens løbende prisfastsættelse har ikke været tilstrækkelig til at rette op på gentagne over- og underskud vedrørende de samme aktiviteter og Moderniseringsstyrelsen har som konsekvens heraf ladet 17,1 mio. kr. bortfalde ved bevillingsafregningen for 2014 vedrørende finansårene 2012 og 2013. Rigsrevisionen finder, at overskud oparbejdet i strid med budgetvejledningens forudsætninger burde være tilbageført til Moderniseringsstyrelsens kunder eller have medført prisnedsættelse på de pågældende aktiviteter, idet bortfaldet til statskassen reelt har medført en

dispositionsbegrænsning hos de pågældende kunder, som overskuddet vedrører.

Moderniseringsstyrelsen har fra 2016 omlagt systemydelse, således at de kategoriseres som ordinær virksomhed fremfor indtægtsdækket virksomhed. Moderniseringsstyrelsen har endvidere oplyst mig om, at styrelsen fremover opgør og prisfastsætter hver enkelt definerede ydelse separat, og at prisfastsættelsen følger Budgetvejledningens punkt 2.3.2 vedrørende prisfastsættelse for ordinær virksomhed. Omlægning såvel som ny prisfastsættelse er indarbejdet på finanslovsforslaget for 2016 (FFL16) for § 07.14.01. Moderniseringsstyrelsen. Endelig har Moderniseringsstyrelsen oplyst, at et evt. resterende overskud på den statslige del af den indtægtsdækkede virksomhed for årene 2014 og 2015 søges tilbagebetalt til de berørte kunder i slutningen af 2015.

Vedrørende punkt 91 (Moderniseringsstyrelsen har fokus på at forenkle indbetaling af pensionsbidrag til tjenestemænd)

Rigsrevisionen har fulgt op på en sag fra 2011 om indbetaling af pensionsbidrag for tjenestemænd, hvor revisionen tidligere har konstateret, at regelsættet på området var omfattende og kompliceret og hvor revisionen har anbefalet, at Moderniseringsstyrelsen overvejede forenklingstiltag, og at styrelsen med mellemrum evaluerede regelsættet.

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen konstaterer, at Moderniseringsstyrelsen løbende arbejder på at forbedre sin vejledning til virksomhederne om indbetaling af pensionsbidrag til tjenestemænd.

Jeg noterer mig endvidere med tilfredshed, at Rigsrevisionen på den baggrund vurderer, at sagen kan afsluttes. Moderniseringsstyrelsen har dertil oplyst mig om, at det i beretningen nævnte yderligere vejledningsmateriale fortsat forventes færdiggjort senest i december 2015.

Vedrørende punkt 92 (Opfølgning på it-sikkerheden i Statens It)

Rigsrevisionen har fulgt op på en sag fra 2013 om utilstrækkelig forbedring af it-sikkerheden i de systemer, som Statens It driver på vegne af virksomheder i staten. Sagen handlede bl.a. om test af det tekniske beredskab, dialog og rådgivning i forhold til virksomhederne, herunder databehandlereftaler, opfølgning på sikkerhedshændelser og etablering af en effektiv metode til løbende sikkerhedsopdatering af software i kundernes fagsystemer.

Jeg tager til efterretning, at Rigsrevisionen finder, at sagen kan afsluttes. Jeg finder det tilfredsstillende, at Statens It har foretaget forbedringer af it-sikkerheden herunder, at Statens It har testet det tekniske beredskab samt udarbejdet koncept for databehandlereftaler og vejledningsmateriale.

Rigsrevisionen finder, at fremdriften i Statens It med at understøtte sikkerhedsopdateringer af kundernes fagsystemer og servere nu er tilfredsstillende.

Jeg bemærker i forlængelse heraf, at Finansministeriet vil have fokus på Statens It's etablering af et isoleret driftsmiljø for fagsystemer, som ikke kan sikkerhedsopdateres.

Vedrørende punkt 93 (Opfølgning på Statens It's arbejde med en fællesoffentlig standard for styring af it-sikkerheden)

Rigsrevisionen har fulgt op på en sag fra 2011 om manglende færdiggørelse af en fællesoffentlig standard for styring af it-sikkerheden ved tilmelding til Statens It.

Rigsrevisionen konstaterer, at den fællesoffentlige standard for informationssikkerhedspolitik, it-risikoanalyse og -vurdering og it-beredskab foreligger og er præsenteret for Statens It's kunder på workshops i oktober og november 2014.

Jeg finder det tilfredsstillende, at arbejdet er færdiggjort, og at Rigsrevisionen finder, at sagen kan afsluttes.

Finansministeriets kommentarer til øvrige punkter

Tværgående emner

3.1 7 virksomheders styring af softwarelicenser

Rigsrevisionen har vurderet, at virksomhederne grundlæggende har et godt overblik over deres omkostninger til softwarelicenser, men at det er vanskeligt for dem at opgøre deres faktiske licenspligter. Dertil vurderes det, at staten kan drage fordel af yderligere indkøbsaftaler, der kan sikre bedre priser eller betingelser. Revisionen har i forbindelse med undersøgelsen afholdt møde med Moderniseringsstyrelsen vedrørende muligheder for at indgå fælles statslige indkøbsaftaler på området.

Jeg er enig i Rigsrevisionens opfordring til at forbedre virksomhedernes registrering af deres software forbrug. Moderniseringsstyrelsen har oplyst mig om, at der kan være potentiale i at følge flere spor af effektiviseringer inden for styring af softwarelicenser.

Som det videre fremgår af Rigsrevisionens beretning, har Moderniseringsstyrelsen allerede fokus på de statslige institutioners styring af softwarelicenser. Moderniseringsstyrelsen har i den forbindelse oplyst mig om, at der er gennemført en foranalyse af området, der peger på fordele ved en mere koordineret styring af området.

Det er samtidig min opfattelse, at styringen af softwarelicenser er et komplekst område, hvor det er vigtigt, at ministerområdernes forskelligartede behov og driftssikkerhed imødekommes, når der skal tages stilling til mulige initiativer.

Jeg er samlet set enig med Rigsrevisionen i, at der skal ses nærmere på muligheden for en mere koordineret indsats på tværs af staten med henblik på at indkøbe og særligt styre statens softwarelicenser, da der her kan være et effektiviseringspotentiale. Der vil blive igangsat en konkret proces herfor i Moderniseringsstyrelsen.

3.2 Aflønning og repræsentation på erhvervsskolerne

I forbindelse med Rigsrevisionens gennemgang af aflønning og repræsentation på erhvervsskolerne, henvises der flere gange til Finansministeriet.

Moderniseringsstyrelsen har på den baggrund oplyst mig, at styrelsen har gennemgået de af Rigsrevisionen konstaterede forvaltningsmæssige fejl, den manglende regeloverholdelse samt manglende sparsommelighed på erhvervsskolerne. Moderniseringsstyrelsen vil med Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling drøfte hvilke initiativer, der bør tages for at rette op på forhold vedrørende aflønning, hvor Rigsrevisionen afgiver bemærkninger.

Kommentarer til øvrige dele af beretningen

Vedrørende punkt 80 (mangelfulde rammer for Danida Business Finance ordningen) hhv. punkt 198 (fejl i Transportministeriets departements registrering af garantiforpligtelser) i beretningen

Over de seneste år har Finansministeriet arbejdet med at styrke fortegnelsen over de af ministerierne ydede statsforskrivninger, garantiforpligtelser m.v. Formålet har været at gøre oversigten mere informativ omkring de forpligtelser staten har og som ikke indgår andre steder i statsregnskabet. Samtidig er der arbejdet på så vidt muligt at anføre den bedst mulige opgørelse af forpligtelsens økonomiske omfang, selvom det i nogle tilfælde kan være vanskeligt eller ligefrem ikke muligt at opgøre. I beretningen omtales to sager, som påvirker opstillingen af fortegnelsen.

I punkt 80 om Danida Business Finance-ordningen finder Rigsrevisionen det problematisk, at Udenrigsministeriet overfører garantikapital til Eksport Kredit Fonden samtidig med at den fulde garantisum optræder i fortegnelsen i statsregnskabet. Finansministeriet samarbejder med Udenrigsministeriet om at få etableret en praksis, der sikrer en korrekt opgørelse i statsregnskabet.

I punkt 198 behandler Rigsrevisionen en række fejl i Transportministeriets oplysninger til brug for fortegnelsen. Rigsrevisionen bemærker i den forbindelse, at garantiforpligtelserne over for interessentselskaberne Metroselskabet I/S, Udviklingselskabet By og Havn I/S samt Øresundsbrokonsortiet I/S burde have været opgjort til den fulde forpligtelse og ikke kun den statslige andel, da der er tale om solidarisk hæftelse.

Jeg er enig i, at der er tale om solidarisk hæftelse, men bemærker samtidig, at de andre parter er Københavns Kommune og for Metroselskabet I/S også Frederiksberg Kommune, hvorfor det af hensyn til indberetning til EU af den offentlige sektors samlede garantiforpligtelse er vigtigt, at forpligtelsen kun indregnes én gang. Finansministeriet vil på baggrund af Rigsrevisionens bemærkninger ændre vejledningen, således at der fremover angives både den samlede forpligtelse og den statslige andel.

Vedrørende punkt 187 (Usikkerhed om værdien af Naturstyrelsens grunde)

Rigsrevisionen omtaler i punkt 187 en usikkerhed om opgørelsen af værdien af Naturstyrelsens grunde, og i den forbindelse et ønske om, at grundene opsplittes i enkeltaktiver og værdiansættes individuelt. Det fremgår også af beretningen, at der har været en dialog mellem Naturstyrelsen og Moderniseringsstyrelsen om spørgsmålet. Finansministeriet er enig med Rigsrevisionen i, at en opsplittning af grundene i enkeltaktiver godt kan ske uden at der samtidig foretages en ændret værdiansættelse, men i så fald vil det ikke løse det problem med usikkerheden omkring værdiansættelsen, som Rigsrevisionen peger på.

Moderniseringsstyrelsen har oplyst mig om, at en opsplittning af grundene i enkeltaktiver bør have sammenhæng til Naturstyrelsens fremadrettede styring, og at det i forbindelse med opsplittningen vil være hensigtsmæssigt samtidig at ændre værdiansættelsen. Dette behøver dog ikke afvente en eventuel indførelse af fælleseuropæiske regnskabsprincipper. Finansministeriet vil på det grundlag fortsætte dialogen med Miljøministeriet om værdiansættelse af Naturstyrelsens grunde.

Vedrørende punkt 231 (Supplerende oplysning om justering af Danmarks BNI-bidrag)

Jeg har noteret mig, at Statsrevisorerne har medtaget supplerende oplysninger om justeringen af Danmarks BNI-bidrag i 2014. Finansministeriet har ikke yderligere tilføjelser til sagens fremstilling.

Vedrørende punkt 235 (Finansministeriet afgiver ikke et konsolideret EU regnskab)

Afslutningsvist kan jeg nævne, at jeg tager bemærkningerne vedrørende det konsoliderede EU-regnskab i beretningens punkt 235 til efterretning. Jeg har ikke yderligere at tilføje til sagens fremstilling, end at jeg ser frem til den fortsatte gode dialog med Rigsrevisionen om EU-regnskabet.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister